

ARVIOMÄÄRÄRAHAN YLITTÄMINEN MOMENTILLA 26.40.21. Pakolaisten ja turvapaikanhakijoiden vastaanotto

Vastaanottojärjestelmän piirissä arvioidaan olevan keskimäärin 28 000 henkilöä vuonna 2024. Momentin määrärahamitoitus päivitettiin vastaamaan tätä olettaa vuoden 2024 toisessa lisätalousarviossa. Vastaanottopalveluiden kustannukset ovat nousseet tähän nähden arvioitua enemmän. Vuoden 2023 keskimääräinen majoitusvuorokauden hinta oli 30€/vrk (alv 0). Keskimääräinen majoitusvuorokauden hinta vuonna 2024 on ollut 35€/vrk (alv 0). Keskimääräinen majoitusvuorokauden hinta on noussut, koska yksityismajoituksesta on hakeuduttu vastaanottokeskuksiin. Taustalla on erityisesti Ukrainan sodan pitkittymisestä johtuva ukrainalaisten siirtyminen vastaanottokeskuksiin. Yksityismajoituksen vuorokausihinta on noin 12€/vrk, kun taas vastaanottokeskuksessa vuorokausihinta on noin 45€/vrk. Lisäksi kuluneen vuoden aikana suorahankintasopimuksen mukaisia vastaanottokeskuksia on lakkautettu ja uusia DPS-sopimuksen mukaisia keskuksia avattu. Tästä on aiheutunut kertaluonteisia lakkauttamiskustannuksia.

Ennakoitua korkeammasta kustannustasosta johtuen vuoden 2024 talousarviossa momentille 26.40.21 varatut määrärahat eivät riitä kattamaan pakolaisten ja turvapaikanhakijoiden vastaanoton lakisääteisiä menoja. **Esitetään, että momentin määräraha saadaan ylittää 42,384 miljoonalla eurolla vuoden 2024 kulujen kattamiseksi.** Ylitys katetaan vuoden 2024 kolmannessa lisätalousarviossa, jota koskeva esitys on annettu eduskunnalle lokakuussa 2024. Momentin määräraha ei tule riittämään lisätalousarvion voimaantuloon asti.

Momentilta rahoitetaan kansainvälistä suojelua hakevien ja tilapäistä suojelua saavien vastaanottopalveluiden menot, joiden perusteista säädetään kansainvälistä suojelua hakevan vastaanotosta sekä ihmiskaupan uhrin tunnistamisesta ja auttamisesta annetussa laissa (746/2011). Valtion talousarviosta annetun lain (423/1988) 7 § 2 momentin mukaisesti lupa arviomäärärahan ylittämiseen voidaan antaa, jos ylitys perustuu lakisääteiseen, lakisääteistä vastaavaan tai ennakoimattomaan muuhun välttämättömään tai vaikeasti arvioitavaan tarpeeseen. Vastaanottojärjestelmässä olevien siirtyminen yksityismajoituksesta keskusmajoitukseen on hyvin ennakoimatonta ja vaikea ennustaa. Myös kilpailutettuun vastaanottokeskuskantaan siirtymisestä aiheutuneet lakkauttamiskustannukset ovat olleet lähes mahdottomia ennustaa.

Määrärahojen ylittämistarve on väistämätön. Koska kyseessä on kansainvälistä suojelua hakevien ja tilapäistä suojelua saavien laissa säädetyn ihmisarvoisen elämän kannalta välttämättömän toimeentulon ja huolenpidon turvaaminen, mikä Suomen on lain mukaan ja EU- ja kansainvälisten velvoitteiden mukaisesti järjestettävä, ei toimintaa voida mukauttaa ilman, että kansainvälistä suojelua hakevat jätettäisiin lainvastaisesti ilman välttämätöntä toimeentuloa. Koska koko momentti tulee ylittymään, ei menojen ylitystä voi rahoittaa momentin sisäisillä siirroilla.

Vuonna 2024 kansainvälistä suojelua on hakenut tähän mennessä noin 13 100 hakijaa, joista noin 10 700 on hakenut tilapäistä suojelua (21.10.2024 tilanteessa). Viikoittainen hakijamäärä on ollut noin 300 hakijaa/viikko. Jos tilapäistä suojelua saavien siirtyminen kuntien asukkaiksi vilkaistuisi, vähentäisi tämä vastaanoton määrärahatarvetta. Laajemmasta ukrainalaisten kuntiin siirtymisestä ei kuitenkaan ole tällä hetkellä viitteitä.

Edellä esitetyn perusteella esitetään, että momentin 26.40.21 määräraha saadaan ylittää 42,384 miljoonalla eurolla vuoden 2024 vastaanottomenojen kattamiseksi.

Talousarvio 2024	Lisätalousarvio II 2024	Lisätalousarvio III 2024	Arvioitu käyttö 31.10.2024	Arvioitu käyttö 31.12.2024	Arviomäärärahan ylittäminen
320 570 000	-59 784 000	42 384 000	244 662 000	303 170 000	42 384 000